

NL

NL

NL

COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN

Brussel, 27.10.2008
COM (2008) 671 definitief

VERSLAG VAN DE COMMISSIE
JAARVERSLAG VAN HET PRETOETREDINGSINSTRUMENT VOOR
STRUCTUREEL BELEID (ISPA) 2007

[SEC(2008)2681]

INHOUDSOPGAVE

1.	Nieuwe ISPA-projecten	5
2.	Nieuwe vastleggingen	5
3.	Projecten gefinancierd tussen 2005 en 2007	5
4.	Betalingen	6
5.	Overzichtstabellen.....	7
6.	Vormen en uitvoering van technische bijstand	8
7.	Technische bijstand op initiatief van het begunstigde land	8
8.	Uitvoering	10
9.	Projectmonitoring.....	10
10.	Financieel beheer en financiële controle, met inbegrip van <i>EDIS</i>	11
11.	Risicobeoordeling	12
12.	Bevindingen van de Europese Rekenkamer.....	12
13.	Medefinancieringspartners - EIB, EBRD en KfW.....	12
14.	Overheidsopdrachten.....	14
15.	Mededingingsbeleid	14
16.	Milieubeleid	14
17.	Vervoerbeleid.....	15
18.	Publiciteitsacties.....	16

Inleiding

Na de Europese Raad in Brussel in juni 2004, die aan Kroatië de status van *kandidaat-lidstaat* toekeende, is dat land begunstigde geweest van ISPA vanaf 1 januari 2005. Kroatië volgde zo de landen die eerder begunstigde waren en ISPA-bijstand ontvingen sinds het instrument in werking trad in 2000. Op 1 januari 2007 werden Bulgarije en Roemenië lid van de Europese Unie en hielden zij op begunstigde te zijn van financiering in het kader van pretoetreding met inbegrip van ISPA. Bijgevolg beslaat dit verslag uitsluitend de ISPA-activiteiten in Kroatië, de enige overblijvende begunstigde van ISPA-financiering. Verslaggeving over de implementatie van ISPA/Cohesiefonds-projecten in Roemenië en Bulgarije zal worden uitgevoerd in het jaarverslag voor het Cohesiefonds.

Eind 2006 hield ISPA op te bestaan als programma en derhalve zullen geen nieuwe projecten meer worden goedgekeurd. Dit en andere toekomstige jaarverslagen van ISPA zullen dan ook uitsluitend betrekking hebben op de implementatie van die ISPA-projecten in Kroatië die reeds zijn goedgekeurd.

Het jaar 2007 hield voor Kroatië verschillende uitdagingen in. Het hoofddoel was een aanvang te maken met het uitbesteden van de verschillende contracten zodat kon worden begonnen met het verstrekken van fondsen. In dit opzicht werd vooruitgang geboekt met een aantal aanbestedingen die werden uitgeschreven voor het einde van het jaar. Doordat de respectieve aanbestedingen pas op het einde van het jaar werden uitgevaardigd, is er zeer weinig vooruitgang zichtbaar wat het verstrekken van fondsen betreft.

In 2007 werd veel aandacht geschonken aan de verandering van de uitvoeringsinstantie van de Central Finance and Contracting Unit (CFCU – een orgaan binnen de structuur van het ministerie van Financiën) in het Central Finance and Contracting Agency (CFCA – een overheidsinstantie). De verandering was nodig om meer aantrekkelijke financiële en andere prikkels voor het personeel te bieden, voor een betere personeelsbinding en voor het aanzetten tot aanwerving van extra personeel met de juiste ervaring. Deze beide maatregelen werden uitgevoerd naar aanleiding van aanbevelingen van de financiële controleurs van de Commissie in 2006.

ISPA-begroting

In overeenstemming met het boekhoudsysteem van de Commissie op basis van activiteiten bestond de begroting van het ISPA-instrument uit twee begrotingsonderdelen: het onderdeel functionele begroting B13.01.04.02 en het onderdeel exploitatiebegroting B13.05.01.01. Het eerste onderdeel bevat de middelen voor administratieve onkosten in verband met technische bijstand (TB) (hoofdzakelijk voor het versterken van EG-delegaties) en eindigde in 2006, terwijl het tweede onderdeel de subsidies omvat die beschikbaar werden gesteld voor de effectieve implementatie en het doeltreffend functioneren van ISPA voor de pretoetredingslanden Kroatië, Bulgarije en Roemenië.

Begrotingsonderdeel B13.05.01.01, voor een bedrag van 265 714 000 EUR in 2007 (voor Bulgarije, Roemenië en Kroatië), dekt alle onkosten voor de cofinanciering van infrastructuurprojecten (maatregelen). Aangezien zowel Roemenië en Bulgarije op 1 januari 2007 lidstaten werden, hebben de betalingen die hieronder worden getoond uit begrotingsonderdeel B13.05.01.01 uitsluitend betrekking op Kroatië.

Tabel 1: ISPA-begroting in 2007 – in euro

Begrotingsonderdeel	Uitgevoerde betalingen
Onderdeel functionele begroting B13.01.04.02	0
Onderdeel exploitatiebegroting B13.05.01.01 (uitsluitend Kroatië)	124 629
Totaal	124 629

Projectfinanciering

1. NIEUWE ISPA-PROJECTEN

Er werden geen nieuwe ISPA-projecten goedgekeurd in 2007.

2. NIEUWE VASTLEGGINGEN

In 2007 zijn geen nieuwe vastleggingen gedaan voor projecten in de sectoren milieu of vervoer.

3. PROJECTEN GEFINANCIERD TUSSEN 2005 EN 2007

Tussen 2005 en 2007 heeft de Commissie op basis van door Kroatië ingediende voorstellen in totaal 6 projecten goedgekeurd. Drie van deze projecten betreffen de milieusector, twee de vervoersector, en één is een horizontale TB-maatregel (voor de organisatie van de wettelijke controlecomités en ondersteunende ISPA-uitvoeringsinstanties). De totale subsidiabele investeringskosten van deze projecten bedragen 123 052 miljoen EUR, waarbij in totaal 59 miljoen EUR, of 47,9 %, wordt toegekend als ISPA-toelagen. Door de Commissie werd nog eens 1 miljoen EUR toegekend voor de kosten van het beheren van het ISPA-programma waardoor de totale 60 miljoen EUR van ISPA-middelen voor Kroatië tot het einde van het programma werd toegekend. Tegen het einde van 2007 had de Commissie 100 % van de ISPA-middelen die voor Kroatië waren gereserveerd, toegekend voor de periode 2005 tot 2007 waarbij de vastleggingen op een evenwichtige manier werden verdeeld tussen de sectoren milieu en vervoer.

Tabel 2: Goedgekeurde projecten in Kroatië in 2005-2007 – in euro

Sector	Aantal	Subsidiabele kosten	Bijdrage ISPA	Gemiddeld subsidie-niveau %	Vastleggingen
Milieu	3	46 287 701	29 466 355	63,65	29 466 355
Vervoer	2	76 502 738	29 271 310	38,26	29 271 310
Horizontale TB	1	262 335	262 335	100	262 335
Totaal	6	123 052 774	59 000 000	47,94	59 000 000

4. BETALINGEN

In het algemeen bestaan de betalingen voor elk project uit twee vooruitbetalingen voor in totaal 20 % van de ISPA-bijdrage, evenals tussentijdse betalingen (d.w.z. terugbetalingen) ten bedrage van 90 % van de bijdrage, evenals een laatste betaling van 10 % na de afronding van het project. Voor de in Kroatië goedgekeurde ISPA-projecten werden nagenoeg geen betalingen uitgevoerd in 2007. Slechts 124 629 EUR, wat 0,21 % van de corresponderende ISPA-toelagen vertegenwoordigde, werd uitgekeerd.

Bij het uitvoeren van ISPA-maatregelen is weinig vooruitgang geboekt in 2007. Dat bleek uit het gebrek aan aanvragen voor tweede vooruit- en tussentijdse betalingen. Aan het einde van de periode 2005-2007 was in totaal 6 195 706 EUR uitbetaald, 10,5 % van de in die periode uitgevoerde begrote vastleggingen (59 miljoen EUR).

Tabel 3: Betalingen – in euro

Sector	2005-2006	2007	Totaal 2005-2007
Milieu	3 043 266	0	3 043 266
Vervoer	2 975 344	0	2 975 344
TB	52 467	124 629	177 096
Totaal	6 071 077	124 629	6 195 706

5. OVERZICHTSTABELLEN

Tabel 4 hieronder geeft een overzicht van de ISPA-steunmaatregelen voor het jaar 2007 en voor de periode 2005-2007.

Tabel 4: Goedgekeurde projecten in Kroatië in 2005-2007 – in euro

Subsector	Aantal projecten	Subsidiabele kosten	Bijdrage ISPA	2007		2005 – 2007	
				Vastleggingen	Betalingen	Vastleggingen	Betalingen
Milieu							
Water en riolering	0	0	0	0	0	0	0
Water en afvalwater m.i.v. zuivering	1	36 000 000	22 500 000	0	0	22 500 000	2 250 000
Afvalwaterzuiveringsstation	0	0	0	0	0	0	0
Vast afval	1	8 823 601	6 000 049	0	0	6 000 049	600 005
Luchtkwaliteit	0	0	0	0	0	0	0
Horizontale	1	1 464 100	966 306	0	0	966 306	193 261
Totaal sector	3	46 287 701	29 466 355	0	0	29 466 355	3 043 266
Vervoer							
Weg	0	0	0	0	0	0	0
Spoor	1	75 761 000	28 789 180	0	0	28 789 180	2 878 918
Weg en spoor	0	0	0	0	0	0	0
Binnenwateren	0	0	0	0	0	0	0
Luchthavens	0	0	0	0	0	0	0
Horizontale	1	741 738	482 130	0	0	482 130	96 426
Totaal sector	2	76 502 738	29 271 310	0	0	29 271 310	2 975 344
Horizontale							
TB	1	262 335	262 335	0	124 629	262 335	177 096
TOTAAL	6	123 052 774	59 000 000	0	124 629	59 000 000	6 195 706

Technische bijstand

6. VORMEN EN UITVOERING VAN TECHNISCHE BIJSTAND

Maatregelen van technische bijstand vormen een cruciale voorwaarde voor een succesvolle programmering en implementatie van ISPA-projecten. Deze maatregelen zijn gericht op voorbereiding en implementatie van projecten, de daarmee gepaard gaande versterking van instellingen en, meer recent, op de structurele (re)organisatie van bepaalde nutsvoorzieningen, waardoor de duurzaamheid van de projectimplementatie wordt verbeterd. Door bij te dragen tot de versterking van instellingen en de vergroting van administratieve capaciteit, ondersteunt ISPA de voorbereiding van de begunstigde landen op het implementeren van de instrumenten voor cohesiebeleid, met name het Cohesiefonds.

Twee types van TB-activiteiten kunnen worden onderscheiden:

- technische bijstand die wordt uitgevoerd op initiatief van het begunstigde land en die vooral verband houdt met projectfinanciering, d.w.z. identificeren/voorbereiden van projecten, uitgebreide decentralisatie (EDIS) en het vergroten van administratieve capaciteit;
- technische bijstand die wordt uitgevoerd op initiatief van de Commissie en die meestal wordt uitbesteed via raamovereenkomsten. Deze bijstand is hoofdzakelijk gericht op de beoordeling van, de supervisie over en het toezicht op projecten.

Voor de activiteiten van de eerste categorie zijn de plafonds voor de ISPA-bijdrage gewoonlijk die plafonds die van toepassing zijn op projectfinanciering, maar ze kunnen in bepaalde gevallen tot 100 % bedragen. De kosten voor activiteiten uit de tweede categorie worden echter steeds volledig door ISPA gedragen, maar de totale kosten daarvoor mogen nooit meer bedragen dan 2 % van het totale bedrag dat aan het begunstigde land door ISPA is toegewezen.

Sinds de aanvang van ISPA is technische bijstand op initiatief van of uit hoofde van de Commissie erop gericht het vermogen van begunstigde landen tot het voorbereiden, beoordelen en implementeren van ISPA-projecten volgens de voor het beheer van gemeenschapsgeld vereiste normen te verbeteren en de EG-delegatie de mogelijkheid te bieden om haar ex ante controlefuncties (personeel intra en extra muros) uitvoert. Sinds begin 2007 worden alle nieuwe maatregelen van technische bijstand van dit type gefinancierd uit IPA.

7. TECHNISCHE BIJSTAND OP INITIATIEF VAN HET BEGUNSTIGDE LAND

Vorbereiding van projecten en versterking van instellingen

TB-maatregelen voor het voorbereiden van projecten moeten ertoe dienen dat begunstigde landen – wat concept, beheer en werking van projecten betreft – technisch en financieel gezonde projecten voor ISPA-financiering aan de Commissie voorleggen. Waar nodig kunnen deze maatregelen de uitwerking van strategische studies betreffende de uit ISPA subsidiabele (sub)sectoren omvatten. Bovendien zijn

zij erop gericht een pijplijn van kwaliteitsprojecten te ontwikkelen, wat voor de Commissie een garantie is dat zij op tijd een voldoende aantal geschikte projecten identificeert en ontvangt. Een sterke projectpijplijn is essentieel voor een succesvolle implementatie van IPA. Twee van de drie TB-maatregelen die op dit ogenblik worden geïmplementeerd, zijn gericht op het voorbereiden van pijplijnen van IPA-projecten in de sectoren van milieu en vervoer. De derde maatregel is gericht op het institutionele vermogen van de CFCU om de ISPA-projecten te beheren en te implementeren.

In totaal zijn twee TB-maatregelen voor projectvoorbereiding goedgekeurd sinds 2005, voor een totaal aan subsidiabele kosten van 2 205 838 EUR waarvan 1 448 436 EUR (65,6 %) door ISPA werd gefinancierd. In totaal is één TB-maatregel voor het versterken van institutionele capaciteit goedgekeurd sinds 2005, voor een totaal aan subsidiabele kosten van 262 335 EUR die voor 100 % werden gefinancierd door ISPA.

**Tabel 5: Maatregelen van technische bijstand op initiatief van Kroatië
2005-2007 – in euro**

Subsector	Aantal projecten	Subsidiabele kosten	Bijdrage ISPA	Vastleggingen 2007	Betalingen 2007	Vastleggingen 2005-7	Betalingen 2005-7
Milieu							
Totaal sector	1	1 464 100	966 306	0	0	966 306	193 261
Vervoer							
Totaal sector	1	741 738	482 130	0	0	482 130	96 426
Horizontale TB							
Totaal sector	1	262 335	262 335	0	124 629	262 335	177 096
TOTAAL	3	2 468 173	1 710 771	0	124 629	1 710 771	466 783

Beheer en uitvoering

8. UITVOERING

De eerste twee ISPA-projecten in Kroatië werden goedgekeurd in december 2005, en nog eens vier in juli en september 2006. Tegen het einde van 2007 was slechts voor een van deze projecten (2005HR16PPT001) de fysieke uitvoering gestart. Desondanks is enige vooruitgang geboekt wat betreft de eerste twee projecten die werden goedgekeurd in 2005, met drie aanbestedingen die aangekondigd zijn tegen het einde van het jaar. Bovendien werden de aanbestedingen van nog eens vijf dienstverleningscontracten aangekondigd, evenals die voor vier raamovereenkomsten. Tegen het einde van het jaar waren de vier raamovereenkomsten getekend en waren de werkzaamheden daarvoor begonnen. Opgemerkt moet worden dat tegen het einde van 2007 alle aanbestedingen (twee voor werkzaamheden en één voor dienstverlening) voor één infrastructuurproject (2005HR16PPT001) waren uitgeschreven.

Er bestaan een aantal redenen voor het geringe tempo waarin projecten in Kroatië ten uitvoer worden gelegd. In de eerste plaats heeft de uitvoeringsinstantie gekampt met gebrek aan personeel dat beschikte over de juiste ervaring en met zwak beheer. Bovendien is de instantie in de loop van het jaar gereorganiseerd en is de personeelsbezetting vooralsnog onvolledig. Verdere problemen komen voort uit het gebrek aan ervaring van de uiteindelijke begunstigden bij het voorbereiden en het aansturen van internationale aanbestedingen, gebrek aan geschikt personeel en kennis van de ISPA-procedures. Een andere factor die van invloed is op de snelheid van uitvoering van projecten, zijn de overmatig bureaucratische procedures die door de Kroaten zijn ingesteld voor het beheer en het toezicht op het proces van uitvoering van projecten. De Commissie heeft meermaals gesuggereerd om deze procedures te stroomlijnen. Tijdens het schrijven van dit verslag liepen geen projecten het gevaar niet te voldoen aan de N+2-regel.¹

9. PROJECTMONITORING

Algemeen toezicht en evaluatie van de vooruitgang en effectiviteit van de uitvoering vindt plaats door regelmatige vergaderingen in de kantoren van de EG-delegatie, toezichtsverslagen door de ten uitvoer leggende organen, bezoeken ter plekke door personeel van de Commissie en formeel toezicht door de vergaderingen van het ISPA-toezichtcomité tweemaal per jaar in Kroatië.

De EG-delegatie voert niet alleen de bevoegdheden van de Commissie op het gebied van aanbesteding en gunning van opdrachten uit, zij is ook het best geplaatst om toe te zien op de vooruitgang van projecten en om contact te onderhouden met nationale autoriteiten en definitieve begunstigden over alle mogelijke problemen.

¹

De N+2-regel verwijst naar de vereiste dat de aanbesteding voor het belangrijkste contract voor werkzaamheden of benodigdheden van een maatregel moet starten binnen 2 jaar na de ondertekening van het corresponderende financieringsmemorandum. In het geval van een maatregel die uitsluitend bestaat uit dienstverleningscontracten heeft N+2 betrekking op de ondertekening van het belangrijkste dienstverleningscontract binnen 2 jaar na de ondertekening van het corresponderende financieringsmemorandum.

In 2007 werden in Kroatië twee vergaderingen van het ISPA-toezichtcomité gehouden; respectievelijk in juni en in december. De belangrijkste punten die uit die vergaderingen naar voren kwamen waren dat de procedures van uitbesteding en gunning van contracten versneld moesten worden en dat de contracten voor technische bijstand ter voorbereiding van toekomstige projectpijplijnen zo vlug mogelijk moesten worden gegund om latere problemen met absorptie van IPA-geld te vermijden. Voorts benadrukte de Commissie de noodzaak om zo vlug mogelijk gebruik te maken van de beschikbare door de ISPA gefinancierde maatregelen van technische bijstand voor het voorzien van technische en administratieve ondersteuning aan de uitvoeringsinstantie en de relevante ministeries.

Ofschoon werd erkend dat projecten traag werden uitgevoerd, merkte het comité ook op dat een aantal aanbestedingen tegen het einde van het jaar was uitgeschreven en dat, op basis daarvan, in 2008 een aanzienlijke toename van betalingen zou plaatsvinden.

10. FINANCIËEL BEHEER EN FINANCIËLE CONTROLE, MET INBEGRIIP VAN *EDIS*

De voornaamste eisen wat betreft zowel financieel beheer en controle als de behandeling van onregelmatigheden zijn vastgesteld in de ISPA-verordening en bijlage III van de financieringsmemoranda, die van toepassing zijn in het kader van *ex ante* controle door de Commissie. Deze eisen liggen dicht bij die welke van toepassing zijn op het Cohesiefonds en de structuurfondsen. De sleutelelementen hebben betrekking op het opzetten van interne financiële controlesystemen en -procedures die kunnen leiden tot transparante en niet-discriminerende aanbestedingsprocedures, de juistheid van de gedeclareerde uitgaven, adequate vaardigheden voor de uitvoering van interne audits, een toereikend audittraject en een passende behandeling van onregelmatigheden.

Ten gevolge van de langzame vooruitgang bij de uitvoering van ISPA-projecten werd beslist dat in 2007 voor Kroatië geen specifieke ISPA-audits zouden worden uitgevoerd. Wel werd een adviserende audit uitgevoerd door de dienst voor controle en interne financiële controle van het directoraat-generaal Regionaal Beleid betreffende het nationaal fonds en uitvoeringsinstantie (CFCU) in april 2007 als vervolg op de voorgaande missie voor accreditatie van ISPA DIS (Decentralised Implementation System, gedecentraliseerd uitvoeringssysteem). De algehele conclusies van de missie voor wat ISPA betreft hadden betrekking op het grote verloop van personeel van de CFCU, en bijgevolg op manieren om te zorgen voor personeelsbehoud evenals op een onvoldoende controle van documenten binnen de CFCU voordat zij worden ingediend bij de EG-delegatie.

DIS

De vereiste van DIS-accreditatie van de ISPA-uitvoeringsinstantie in Kroatië, de CFCU (nu veranderd in CFCA), volgt de bepalingen van artikel 164 van de financiële verordening. De Commissie verleende DIS-accreditatie op 13 februari 2006.

EDIS

Totdat EDIS (Extended Decentralised Implementation System, uitgebreid gedecentraliseerd uitvoeringssysteem – wat slechts ex-postcontrole vereist) is toegekend, zal het personeel van de EG delegatie in Kroatië ex ante controles blijven uitvoeren en een belangrijke rol blijven spelen bij het overzien van dagelijks beheer, uitvoering en toezicht op ISPA-maatregelen. Op dit moment is het doel EDIS te bereiken voor Kroatië tegen het einde van de tweede helft van 2009. De voorbereidingen voor de overgang naar EDIS zullen in grote mate afhangen van verbetering in de functie van de bestaande DIS-structuur.

11. RISICOBEOORDELING

De voor 2007 en de daarop volgende jaren geplande auditstrategie was gebaseerd op de resultaten van een analyse van de toestand van ISPA-implementatie en de daarmee verband houdende doelstellingen van het auditdirectoraat van het directoraat-generaal Regionaal Beleid. De auditstrategie stelt de doelen die worden gedefinieerd door de leiding van het directoraat-generaal Regionaal Beleid. Deze doelstellingen worden gedefinieerd op basis van gedetailleerde besprekingen met de operationele directoraten, tijdens welke informatie over potentiële risico's wordt uitgewisseld. De auditstrategie noemt dan de acties voor het bereiken van de doelstellingen, rekening houdend met de geïdentificeerde risico's. In het algemeen worden de risico's tot een minimum gereduceerd door de uitvoering van deze strategie. In 2007 werden geen audits uitgevoerd ten gevolge van de beperkte vooruitgang bij de uitvoering.

Volgens het systeem van *ex ante* goedkeuring wordt voorrang gegeven aan het instellen van voldoende controleprocedures betreffende uitvoering van projecten en betalingen. Het beheer van pretoetredingsfondsen houdt echter een risico in, aangezien de fondsen worden verstrekt door tal van organisaties en systemen. Of kosten in aanmerking komen wordt bepaald door de naleving van regels en voorwaarden die zijn vastgelegd op gemeenschaps- en nationaal niveau; dit kan leiden tot complexiteit en mogelijke verkeerde interpretatie. De Kroatische autoriteiten zijn van plan de aanvraag tot opschorting van ex ante controle in te dienen tijdens de tweede helft van 2009 voor ISPA-projecten in overeenstemming met de bepalingen van verordening 1266/1999.

12. BEVINDINGEN VAN DE EUROPESE REKENKAMER

In 2007 werden in Kroatië geen missies of audits uitgevoerd.

13. MEDEFINANCIERINGSPARTNERS - EIB, EBRD EN KfW

Gezien hun expertise bij projectvoorbereiding en -uitvoering heeft de Commissie regelmatig contact onderhouden met deze kredietinstellingen, zowel op een horizontaal niveau voor het coördineren van aangelegenheden wat betreft beleid en methodologie aangaande programmering en uitvoering, als op niveau van het land. De specialistische kennis van deze banken bij het structureren van financieringscombinaties van toelage/krediet is zeer nuttig voor het verbeteren van de kwaliteit van projecten die uit ISPA worden gefinancierd. Desalniettemin is de

EIB niet betrokken bij enig ISPA-project in Kroatië en is de EBRD de enige IFI die actief betrokken is bij een ISPA-project in Kroatië. Eén in 2005 goedgekeurd milieuproject is gefinancierd door een lening van het EBRD – het programma voor water- en afvalwaterbehandeling Karlovac.

Bijdrage aan gemeenschapsbeleid

14. OVERHEIDSOPDRACHTEN

Sinds de start van ISPA is het voldoen aan wettelijke vereisten voor gezonde, eerlijke en transparante overheidsopdrachten zoals vastgelegd in het PRAG een grote uitdaging gebleken. In vele gevallen heeft het zorgen voor naleving van de beginselen van EU-opdrachten geleid tot vertragingen bij de uitvoering van ISPA-projecten. De diensten van de Commissie - met name de EG-delegatie in Zagreb - hebben vaak moeten optreden, niet alleen om te controleren of procedures correct werden toegepast, maar ook om fouten recht te zetten, contact op te nemen met ontevreden bidders en om aan de uitvoeringsinstantie uit te leggen hoe de desbetreffende procedures moeten worden uitgevoerd. Vaak moest aan de kwaliteit van de aanbestedingsdocumenten worden gewerkt, waardoor aanbestedingen laat werden aangekondigd. Het cumulatieve effect van deze acties was dat er bijkomende vertragingen van het uitvoeringsproces waren.

De *ex ante* goedkeuring door de Commissie die van kracht is voor de aanbesteding en gunning van ISPA-projecten, is derhalve volledig gerechtvaardigd totdat de omstandigheden zodanig zijn dat EDIS kan worden toegekend (zie eerder). Volgens het *ex ante* systeem van goedkeuring en in overeenstemming met de DIS-beslissing voor overdracht van beheer, speelt slechts het CFCA de rol van aanbestedende dienst die verantwoordelijk is voor de uitvoering van een project, waarbij de Commissie elke stap van het aanbestedingsproces steunt. Daaruit volgt dat, ofschoon de Commissie geen contractpartner is, zij een gedeelde verantwoordelijkheid draagt voor de juistheid van de procedures aangaande het aanbestedingsproces (zonder de goedkeuring van de Commissie zijn contracten tussen begunstigden en contractanten niet geldig).

15. MEDEDINGINGSBELEID

Aangezien de ISPA-bijstand vooral gericht is op het dekken van openbare uitgaven – of equivalent – betreffende nutsvoorzieningsprojecten, leiden deze doorgaans niet tot onverenigbaarheid met de gemeenschapsregels aangaande mededinging. Tenzij de regels over overheidsopdrachten worden geschonden en op voorwaarde dat alle marktdeelnemers die voldoen aan de nodige technische en wettelijke vereisten, vrije toegang hebben tot die infrastructuur, biedt dergelijke bijstand geen speciaal voordeel aan bepaalde firma's.

16. MILIEUBELEID

Door directe bijstand te verlenen aan prioritaire milieuprojecten versnelt ISPA de uitvoering van het milieubeleid en de naleving van de EU-normen in Kroatië. Door de ervaringen die zijn opgedaan bij de ontwikkeling en uitvoering van projecten is de bestuurlijke capaciteit verbeterd en zijn hervormingen in de milieusector versneld. Met name wordt de bestuurlijke capaciteit verbeterd met betrekking tot planning van milieu-investeringen en het stellen van prioriteiten. Verdere en grotere inspanningen zijn nodig wat de tenuitvoerlegging van EIA-wetgeving betreft, met name met betrekking tot aspecten van raadpleging van de bevolking. Gehoopt wordt dat ISPA op deze wijze bijdraagt aan vooruitgang in de bescherming van het milieu in Kroatië. Er bestaan problemen in verband met de moeilijkheden die milieuautoriteiten

ondervinden bij het vinden van voldoende financiering en personeel met het hoge personeelsverloop dat enig voordeel uit opleiding en opgedane ervaring tenietdoet.

In dit opzicht is het belangrijk te benadrukken dat, wat Kroatië betreft, de introductie van IPA, met zijn groter aantal organen en een stroom van bijkomende projecten, het voorzien van voldoende financiële en personele middelen voor de uitvoering (met inbegrip van toezicht, inspectie, het leveren van vergunningen en verslaggeving) moet worden verzekerd.

17. VERVOERBELEID

De vervoernetwerken in Kroatië, die zijn overeengekomen in overeenstemming met TINA (Transport Infrastructure Needs Assessment, beoordeling van de behoeften wat vervoerinfrastructuur betreft) en REBIS (Regional Balkans Infrastructure Study, studie van de regionale Balkaninfrastructuur), zijn opgezet op basis van pan-Europese corridors. Een aantal daarvan loopt over het gebied van Kroatië, waaronder corridors VII (de Donau), X (Salzburg-Ljubljana-Zagreb-Belgrado-Nis-Skopje-Veles-Thessaloniki, incl. tak Xa) evenals corridor V, die twee takken heeft in Kroatië (Vb - Boedapest, Zagreb Rijeka, en Vc - Boedapest, Sarajevo, Ploče). Deze netwerken werden gebruikt als de basis voor het plannen van de nationale vervoerstrategieën in het kader van ISPA. Daardoor maakt het enige ISPA-project in verband met vervoer deel uit van de TINA- en REBIS-netwerken, d.w.z. het betreft de bouw of het herstel van een gedeelte, knooppunt of toegangspunt van de netwerken. De TEN-T-netwerken voor Kroatië zijn gebaseerd op aanbevelingen van het SEETO (South East Europe Transport Observatory, waarnemingscentrum voor vervoer in Zuidoost-Europa).

Coördinatie tussen de pretoetredingsinstrumenten

Zoals voorgeschreven door de verordening inzake de coördinatie van bijstand², zorgt de Commissie voor nauwe coördinatie tussen de drie pretoetredingsinstrumenten, PHARE, SAPARD en ISPA. Overeenkomstig die verordening speelt het comité van beheer van PHARE een bijzondere rol bij de algehele coördinatie van de drie pretoetredingsinstrumenten.

Coördinatie met het gezamenlijk toezichtcomité van PHARE

Dit comité is verantwoordelijk voor de coördinatie van het toezicht op elk pretoetredingsinstrument en voor de beoordeling van de vorderingen die worden geboekt met door de EU gefinancierde bijstand in de begunstigde landen. Het doet, indien nodig, aanbevelingen aan het ISPA-comité of aan de Commissie.

Coördinatie met EG-delegaties

De diensten van de Commissie (DG's Uitbreiding, Buitenlandse betrekkingen en Regionaal beleid) hebben periodiek vergaderd met de deskundigen in de delegaties die belast zijn met de uitvoering van PHARE en ISPA, om programmerings- en uitvoeringkwesties, met name met betrekking tot aanbesteding en gunning van contracten, te bespreken.

Coördinatie met het IPA-instrument

Om te zorgen voor efficiënte coördinatie van activiteiten en om dubbel werk te vermijden, werden de twee vergaderingen van het ISPA-toezichtcomité die in 2007 in Kroatië werden gehouden, parallel met de IPA sectorale toezichtcomités voor de component regionale ontwikkeling georganiseerd. Bovendien moet worden opgemerkt dat twee van de maatregelen van technische bijstand die worden gefinancierd via ISPA, betrekking hebben op het voorbereiden van projectpijplijnen voor uitvoering met gebruikmaking van IPA-cofinanciering. Gehoopt wordt dat er op deze wijze een vlotte overgang zal plaatsvinden van het ISPA-instrument naar het IPA-instrument en een ononderbroken uitvoering van maatregelen in de respectieve sectoren.

18. PUBLICITEITSACTIES

In 2007 zijn geen publiciteitsacties met betrekking tot ISPA-projecten ondernomen aangezien geen project het stadium van fysieke uitvoering had bereikt. Er is evenwel een ondertekeningsplechtigheid gepland voor de ondertekening van het eerste bouwcontract (betreffende het project: Herstel van de spoorlijn Vinkovci - Tovarnik) in 2008. De relevante media zullen worden uitgenodigd.

² Verordening van de Raad (EG) nr. 1266/1999 van 21 juni 1999 inzake het coördineren van steun aan de aanvragende landen in het kader van de pretoetredingsstrategie